

TEKSTIIL
Hooldustähistuse süsteem

Textiles
Care labelling code using symbols
(ISO 3758:2023)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO 3758:2023 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles veebruaris 2024;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2024. aasta veebruarikuu numbris.

Standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Ruta Rannala.

Standardi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatahisega EE.

Euroopa standardimisorganisatsioon on teinud Euroopa standardi EN ISO 3758:2023 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 13.12.2023.

Date of Availability of the European Standard EN ISO 3758:2023 is 13.12.2023.

See standard on Euroopa standardi EN ISO 3758:2023 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO 3758:2023. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 01.080.20; 59.080.01

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

**Textiles — Care labelling code using symbols
(ISO 3758:2023)**

Textiles — Code d'étiquetage d'entretien au moyen de
symboles (ISO 3758:2023)

Textilien - Pflegekennzeichnungs-Code mit Symbolen
(ISO 3758:2023)

This European Standard was approved by CEN on 30 April 2023.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Türkiye and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA.....	3
EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1 KÄSITLUSALA.....	6
2 NORMIVIITED.....	6
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	6
4 TINGMÄRKIDE KIRJELDUSED JA MÄÄRATLUSED.....	8
4.1 Tingmärgid	8
4.1.1 Üldine	8
4.1.2 Peamised tingmärgid.....	9
4.1.3 Lisakirjeldused.....	10
4.2 Pesemine	11
4.3 Pleegitamine.....	13
4.4 Kuivatamine	13
4.4.1 Üldine.....	13
4.4.2 Trummelkuivatamine	14
4.4.3 Tavakuivatamine.....	14
4.5 Triikimine ja pressimine.....	15
4.6 Professionaalne tekstiilihooldus	16
5 TINGMÄRKIDE KOHALDAMINE JA KASUTAMINE.....	18
5.1 Tingmärkide kohaldamine.....	18
5.2 Omadused ja katsemeetodid asjakohaste tingmärkide valimiseks.....	18
5.3 Tingmärkide kasutamine.....	18
Lisa A (teatmelisa) Omadused ja kehtivad katsemeetodid tingmärkide õigeks valimiseks	20
Lisa B (teatmelisa) Hooldustähistuse piirkondlikud ja riiklikud nõuded.....	29
Lisa C (teatmelisa) Näiteid sõnalistest lisajuhistest	30
Lisa D (teatmelisa) Registreeritud graafiliste tingmärkide kohandamine praktilises kasutamises.....	31
Kirjandus.....	39

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 3758:2023) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 38 „Textiles“ koostöös tehnilise komiteega CEN/TC 248 „Textiles and textile products“, mille sekretariaati haldab BSI.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2024. a juuniks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2024. a juuniks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et dokumendi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN ISO 3758:2012.

Igasugune tagasiside ja küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile / rahvuslikule komiteele. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav CEN-i veebilehelt.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on standardi ISO 3758:2023 teksti muutmata kujul üle võtnud standardina EN ISO 3758:2023.

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad ka ISO-ga seotud rahvusvahelised riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumendi puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

ISO pöörab tähelepanu võimalusele, et selle dokumendi rakendamine võib olla seotud patendi (patentide) kasutamisega. ISO ei võta seisukohta mis tahes esitatud patendiõiguste tõendamise, kehtivuse ega rakendatavuse eest. Selle dokumendi avaldamise kuupäeva seisuga ei ole ISO saanud teateid patendi (patentide) kohta, mida võib vaja minna selle dokumendi rakendamiseks. Dokumendi kasutajaid on siiski hoiatatud, et siin esitatu ei pruugi olla uusim teave, mis võib olla saadud patendiandmebaasist (kättesaadav veebilehelt www.iso.org/patents). ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

Mis tahes selles dokumendis kasutatud ärieline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

Selle dokumendi on koostanud tehnilise komitee ISO/TC 38 „Textiles“ alamkomitee SC 2 „Cleansing, finishing and water resistance tests“ koostöös Euroopa Standardimiskomitee (CEN) tehnilise komiteega CEN/TC 248 „Textiles and textile products“ ISO ja CEN-i vahelise tehnilise koostöö lepingu kohaselt (Viini leping).

Neljas väljaanne tühistab ja asendab kolmandat väljaannet (ISO 3758:2012), mis on tehniliselt üle vaadatud.

Peamised muudatused on järgmised:

- käsitlusalasse on lisatud mõned erandid (vt peatükk 1);
- toatemperatuuril käsitsi pesemise jaoks on tabelis 1 kasutusele võetud uus tingmärk;
- ilma auruta triikimise kohta on tabelis 5 kasutusele võetud uus tingmärk;
- tabelisse 6 on lisatud uued lahustid;
- käsitsi pesemise, mittepeseamise (tabelis 1), mitte-pleegitamise (tabelis 2) ja mitte-triikimise (tabelis 5) tingmärkides on tehtud graafilisi muudatusi, et ühtlustada need GINETEX-i tingmärkidega;
- jaotises 5.3 on toodud kolm alternatiivset tingmärkide kasutamise näidet;
- lisatud on uus lisa D „Registreeritud graafiliste tingmärkide kohandamine praktilises kasutamises“.

Igasugune tagasiside ja küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav veebilehelt www.iso.org/members.html.

SISSEJUHATUS

Tekstiiltoodete valmistamisel kasutatavate kiudude, materjalide ja viimistluste mitmekesisus ning puhastus- ja hooldustoimingute areng teevad raskeks ja tihti võimatuks üksnes toodet üle vaadates otsustada, milline puhastus- ja hooldustoiming on sobivaim. Selliste otsuste tegijate (peamiselt tarbijad, aga ka pesulad ja keemilise puhastuse töökojad) abistamiseks töötati 1991. aastal GINETEX-i hooldustähistuse süsteemile toetudes rahvusvahelise standardina välja graafiliste tingmärkide süsteem, mis on ette nähtud tekstiiltoodete hooldamisel vajaliku teabe püstitamiseks. GINETEX-il on mõnedes riikides viie peamise tingmärgi, mida on kirjeldatud selles dokumendis, intellektuaalse omandi õigus.

Selleks, et süsteem oleks tarbijale üle maailma „kergesti arusaadav ja äratuntav“, on kasutatavate tingmärkide liike ja arvu piiratud nii palju kui võimalik.

Selle dokumendi esimene, teine ja kolmas trükk, mis avaldati vastavalt 1991., 2005. ja 2012. aastal, sündisid kompromissi tulemusena kahe nõude vahel: et süsteem oleks küllalt lihtne, et olla arusaadav kasutajatele kõikidest riikidest, keelest olenemata, samas annaks võimalikult palju teavet, et vältida hooldustoimingutest põhjustatud pöördumatuid kahjustusi. See dokument töötati välja piisavalt paindlikuna vastamaks praktiliselt kõikide, kes standardit kasutada tahavad, vajadustele. See (tingimus) on saavutatud, pakkudes piisavalt suurt hooldustoomingute valikut, mille hulgast saab kasutaja valida igale konkreetsele vajadusele sobivaima.

Standardi uustöötlus oli vajalik, et kajastada kaasaegseid puhastusmeetodeid, sealhulgas tehnilisi arenguid, ja juurutada uued alternatiivsed lahustid keemilise puhastuse jaoks. Lisaks on hooldusprotsesside kirjeldustes tehtud muudatusi, et vältida (hooldus)protsessi(de) arengu takistamist.

EE MÄRKUS 1 Mõiste „keemiline puhastus“ tähendusele vastab ka mõiste „kuivpuhastus“.

Selles dokumendis kasutatav rahvusvaheline hooldusmärgis annab hooldusjuhised, kasutades tingmärkide jada viie peamise töötluse järjekorras: pesemine, pleegitamine, kuivatamine, triikimine ja pressimine ning professionaalne tekstiilihooldus.

EE MÄRKUS 2 Inglisekeelse termini „*ironing*“ all mõistetakse „triikimist ja pressimist“.

Lisa A on välja töötatud, et kirjeldada omadusi ja kehtivaid katsemeetodeid, tagamaks hooldustingmärkide õige valiku.

Lisa B käsitleb piirkondlikke ja riiklikke hooldusmärgistuse nõudeid.

Vajaduse korral võib kasutada nii sõnu kui ka tingmärke. Näited on toodud lisa C. Lisa D on lisatud, et rõhutada graafilist erinevust mõnede selles dokumendis sisalduvate tingmärkide ja standardis ISO 7000 praktiliseks kasutamiseks registreeritud tingmärkide vahel.

1 KÄSITLUSALA

See standard kehtestab graafiliste tingmärkide süsteemi, mis määrab tekstiiltoodete tähistamise ning annab teavet kõige äärmuslikemate hooldustoimingute kohta, mis ei põhjusta pöördumatut eseme kahjustumist tekstiilihooldusprotsessis, ja määrab kindlaks nende tingmärkide kasutamise hooldustähistuses.

Standard rakendub kõigile tekstiiltoodetele, välja arvatud

- pehme mööbli mitte-eemaldatavad katted;
- madratsite mitte-eemaldatavad katted;
- vaibad ja matid, mis nõuavad professionaalset vaibapuhastust.

Need tooted on välja jäetud spetsiifiliste puhastusprotsesside tõttu, mida selles dokumendis ei ole täpsustatud.

Selles dokumendis kirjeldatud graafilised tingmärgid on mõeldud lõppkasutajale hooldusteabe andmiseks.

Standard hõlmab järgmiseid koduseid puhastustoiminguid: pesemine, pleegitamine, kuivatamine ja triikimine. Samuti on hõlmatud professionaalsed tekstiilihooldusprotseduurid keemilises ja märgpuhastuses, kuid välja arvatud tööstuslik pesu ja professionaalne vaibapuhastustus. Koduse puhastustoimingu tingmärgiga edastatud teavet tunnustatakse siiski ka kui abivahendit professionaalsetele puhastajatele ja pesulatele.

MÄRKUS Tööstuslike puhastustoimingute tingmärgid leiab standardist ISO 30023.

2 NORMIVIITED

Selles dokumendis ei ole normiviiteid.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Dokumendi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogiaandmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <https://www.electropedia.org/>.

3.1

tekstiiltooted (*textile articles*)

lõng, müüdav tükikaup ja valmistooted, mis sisaldavad vähemalt 80 massiprotsenti tekstiilmaterjali

3.2

pesemine (*washing*)

tekstiiltoodete (3.1) vesilahuses puhastamiseks ette nähtud toiming

MÄRKUS Pesemine koosneb kas mõnest või kõikidest järgmistest esitatud toimingutest asjakohastes kombinatsioonides:

- leotamine, eelpesemine ja pesemine (sooritatakse tavaliselt kuumutamise, mehaanilise toimega ning pesuvahendite või muude ainete lisamisega) ning loputamine;
- vee eemaldamine, st keerutamine või väänamine eespool nimetatud toimingute ajal ja/või lõpul.